

بررسی تأثیر کیفیت ورودی های مالی بر صحت پیش بینی سود

۱* مجتبی اسحاقی آشتیانی

۲ محمد رضا جباری آشتیانی

۳ مسعود صادقیان

۴ مهدی سلیمانی آشتیانی

۵ مجتبی ملکا آشتیانی

۶ سید محمد محسن شمسی آشتیانی

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۱۲/۲۹ تاریخ چاپ: ۱۴۰۱/۰۱/۲۹

چکیده

هدف این تحقیق بررسی تأثیر کیفیت ورودی های مالی بر صحت پیش بینی سود بوده است. قلمرو مکانی شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران و قلمرو زمانی سال های بین ۱۳۹۲ تا ۱۳۹۶ بوده و با روش حذف سیستماتیک تعداد ۱۴۷ شرکت به عنوان نمونه آماری انتخاب گردیده است. برای جمع داده ها از مراجعه به صورت های مالی، یادداشت های توضیحی و ماهنامه بورس اوراق بهادار و به منظور توصیف و تلخیص داده ها از آمار توصیفی و استنباطی بهره گرفته شده است. در تحلیل داده ها آزمون F لیمر، آزمون هاسمن و برای تایید و رد فرضیه ها (نرم افزار ایویوز) استفاده گردیده است. نتایج نشان داد شرکت هایی که اصلاحیه های مالی دارند، گزارش های پیش بینی مدیریت با دقت کمتری را گزارش می دهند، به علاوه شرکت هایی که گزارش نقاط ضعف کنترل داخلی دارند، نیز گزارش های پیش بینی مدیریت با دقت کمتری را گزارش می دهند.

واژگان کلیدی

صحت پیش بینی سود، کیفیت ورودی های مالی.

۱- کارشناس ارشد حسابداری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد آشتیان، اراک، ایران. (* نویسنده مسئول: mo.es1392@yahoo.com)

۲- کارشناس ارشد حسابداری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تفرش، اراک، ایران.

۳- دکتری حسابداری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد آشتیان، اراک، ایران.

۴- کارشناس ارشد حسابداری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد آشتیان، اراک، ایران.

۵- کارشناس ارشد کامپیوتر، دانشگاه آزاد اسلامی واحد آشتیان، اراک، ایران.

۶- کارشناس ارشد کامپیوتر، دانشگاه پیام نور آشتیان اراک ایران.

۱- مقدمه

احتمالاً مدیران اطلاعات زیادی در مورد شرکت خود دارند، اما آنها نخواهند توانست پیش بینی دقیقی داشته باشند، مگر اینکه به اطلاعات مالی داخلی با کیفیت بالا دسترسی داشته باشند، نظیر؛ فروش، موجودی‌ها و فعالیت‌های سرمایه‌گذاری و همچنین اطلاعات مربوط به سرمایه انسانی و ملزومات/دارایی‌های نامشهود. از آنجایی که برای مدیران، انجام کارهای عملیاتی روزانه یا واحدهای کسب و کار فردی و شرایط مربوط به صنعت یا بازار به موقع برای ایجاد یک پیش بینی دقیق غیرممکن است، به احتمال زیاد از اطلاعات داخلی یکپارچه یا «داده‌های ورودی» برای فرموله کردن و تدوین پیش بینی‌های خود استفاده می‌کنند؛ بنابراین، با کیفیت بودن داده‌های ورودی برای داشتن یک فرایند پیش بینی دقیق، بسیار حیاتی است (گودمن و همکاران^۱، ۲۰۱۴).

مطالعات متعددی به بررسی پیش بینی‌های مدیریت از سود پرداخته‌اند. هرست و همکاران^۲ (۲۰۰۸) بررسی جامعی از پیش بینی‌های مدیریت ارائه داده‌اند و سه دیدگاه را که سایر مطالعات بررسی کرده‌اند بیان نموده‌اند: پیشینه‌ها، ویژگی‌ها و عواقب. در این راستا، دقت پیش بینی‌های مدیریتی که این پژوهش به دنبال آن می‌باشد، یکی از ویژگی‌های مدنظر هرست و همکاران (۲۰۰۸) است. علاوه بر این، پژوهش حاضر عوامل متعددی را به عنوان عوامل تعیین کننده در دقت/خطای پیش بینی مدیریت مد نظر قرار خواهد داد. به عنوان مثال، کاتر و همکاران^۳ (۲۰۰۶) و ماتسوموتو^۴ (۲۰۰۲) تعیین می‌کنند که مدیران از پیش بینی‌های سود استفاده می‌کنند تا انتظارات بازار را در رابطه با سود آتی برآورده سازند و بتوانند اهداف خود را برای آزاد سازی سود واقعی محقق سازند. راجرز و استکن^۵ (۲۰۰۵) نشان می‌دهند هرچه توانایی بازار در شناسایی خطاهای گزارشگری در صورت‌های مالی کاهش یابد، مدیران بیشتر اقدام به دستکاری اطلاعات در رابطه با پیش بینی‌های سود خواهند نمود. این نتایج نشان می‌دهد که مدیران بیشتر به دنبال این هستند که گزارشگری مالی را به نفع خود منتشر کنند؛ با این حال، ابزاری هم طراحی شده است که سعی دارند از افشای چنین پیش بینی‌هایی توسط مدیران ممانعت کنند. به طور خاص، آجینکیا و همکاران^۶ (۲۰۰۵) و کارامانو و وافیس^۷ (۲۰۰۵) نشان می‌دهند شرکت‌های دارای ساختار حاکمیتی بهتر، پیش بینی‌های سود مدیریتی دقیق‌تری را افشا می‌کنند (تاکادا و مورامیا^۸، ۲۰۱۷).

مطالعات گذشته، فاکتورهایی را که دقت پیش بینی مدیریت را تحت تأثیر قرار می‌دهند، نظیر، انگیزه‌های فرصت‌طلبانه، توانایی‌های مدیران و یا حاکمیت شرکتی را مورد بررسی قرار داده‌اند؛ اما هیچ یک از این مطالعات تأثیر کیفیت ورودی‌های مالی در محیط ایران را مد نظر قرار نداده‌اند. برای پر کردن این شکاف تحقیقاتی، پژوهش حاضر به بررسی تأثیر کیفیت ورودی‌های مالی بر دقت پیش بینی مدیریت پرداخته است. تحقیق حاضر از مشاهدات بورس اوراق بهادار ایران برای بررسی ارتباط بین کیفیت منابع مالی و دقت پیش بینی مدیریت استفاده نموده است، زیرا ایران یک سیستم افشای منحصر به فرد دارد. اولاً بورس اوراق بهادار در ایران شرکت‌ها را ملزم ساخته است که تمام نقاط و نکات برجسته مالی را منتشر کنند که شامل صورت‌های مالی کوتاه مدتی می‌شود که بلافاصله پس از اینکه حساب‌های مالی توسط هیئت مدیره

¹ Goodman, & et al

² Hirst, & et al

³ Cotter, & et al

⁴ Matsumoto, & et al

⁵ Rogers & Stocken

⁶ Ajinkya, & et al

⁷ Karamanou & Vafeas

⁸ Takada & Muramiya

تصویب و تأیید می‌شوند باید منتشر گردند. دوم، شرکت‌های بورس اوراق بهادار تهران ملزم هستند که بلافاصله پس از کشف ناهماهنگی‌های مادی در اطلاعات مالی منتشر شده، مجدداً نکات و نقاط برجسته و خاص مالی را اصلاح کنند. طبق این سیستم افشا، هم اطلاعات مالی و هم پیش‌بینی‌های سود مدیریت که در موارد برجسته مالی منتشر می‌شوند، احتمالاً منعکس‌کننده کیفیت ورودی‌های مالی شرکت خواهند بود (تاکادا و مورامیا، ۲۰۱۷). با توجه به مطالب یاد شده پژوهش فوق در صدد پاسخ به این سؤال می‌باشد که آیا کیفیت ورودی‌های مالی بر صحت پیش‌بینی سود تأثیر گذار است یا خیر.

۲- مبانی نظری و پیشینه پژوهش

از آنجا که بسیاری از تحلیلگران و سرمایه‌گذاران، با توجه به اطلاعات موجود خود تصمیم‌گیری می‌کنند و از طرفی پیش‌بینی‌های سود انجام شده توسط مدیران در مقایسه با سودهای جاری و ارزش دفتری سرمایه، ارزش بیشتری دارد، اسکندرلی و همکاران (۱۳۹۳) معتقدند که سودهای پیش‌بینی شده توسط مدیران در ارزیابی شرکت‌ها و تأثیرگذاری بر قیمت سهام شرکت‌ها معیار با اهمیتی است. مطابق دستورالعمل اجرایی افشای اطلاعات ثبت شده نزد سازمان بورس اوراق بهادار تهران، شرکتی که اوراق بهادار آن در بورس پذیرفته شده است، موظف است اطلاعات موضوع دستورالعمل مذکور را در مهلت مقرر مطابق فرم‌های مورد نظر سازمان فوق به صورت الکترونیکی و یا کاغذی در سر برگ رسمی خود به سازمان بورس و اوراق بهادار ارسال و هم زمان جهت اطلاع عموم منتشر نماید (اسکندرلی و همکاران، ۱۳۹۳). آیرس و همکاران^۱ (۲۰۱۷)، بیان داشتند که خواص پیش‌بینی‌های سود (به عنوان مثال، پیش‌بینی دقت و پراکندگی) معمولاً برای به دست آوردن مشخصه‌های اطلاعاتی است که برای تولید پیش‌بینی سود استفاده می‌شود. مطالعات گذشته نشان می‌دهند که دقت پیش‌بینی مدیریت با در دسترس بودن اطلاعات جدید، اطلاعاتی با ارزش اطلاعاتی و قابلیت اطمینان افزایش می‌یابد، علاوه بر این، نشان می‌دهند که دقت پیش‌بینی مدیریت با افزایش سطح دشواری پیش‌بینی سود، کاهش می‌یابد (آیرس و همکاران، ۲۰۱۷). با توجه به اهمیت پیش‌بینی سود مدیران در تصمیم‌گیری‌های مختلف و استفاده از ورودی‌های مالی در این پیش‌بینی و با توجه به مبانی نظری در خصوص اهمیت اطلاعات و ارزش اطلاعاتی آن، انتظار می‌رود تا عوامل مؤثر بر کیفیت ورودی‌های مالی از قبیل کنترل داخلی شرکت و اصلاحیه‌های مالی بتوانند نقش زیادی در کیفیت و صحت پیش‌بینی مدیریت داشته باشند و این امر منجر به تدوین فرضیه اصلی پژوهش می‌گردد. از طرفی آجینکا و همکاران^۲ (۲۰۰۵)، معتقدند که تجدید ارائه صورت‌های مالی بر پایه دو انگیزه احتمالی رقیب قابل تبیین می‌باشد. انگیزه بهبود حسن شهرت به عنوان یکی از این دو انگیزه، بهبود افشا را در اولویت قرار می‌دهد. افشای بهتر به معنای تمایل بیشتر به تهیه اطلاعات و افشای پیش‌بینی‌ها و نیز ارائه پیش‌بینی‌های دقیق‌تر است. از طرفی اترج و همکاران^۳ (۲۰۱۳)، بیان داشتند که تجدید ارائه صورت‌های مالی احتمالاً موجب بررسی دقیق‌تر افشاهای بعدی شرکت‌ها از سوی استفاده‌کنندگان می‌شوند. به این ترتیب، انگیزه دوم مدیریت یعنی اجتناب از ریسک شکل می‌گیرد. در سناریوی اجتناب از ریسک فرض می‌شود مدیرانی که از بابت پیش‌بینی‌های خود نگران هستند، می‌توانند پیامدهای منفی آتی از جمله ریسک به وجود آمدن دیدگاه نامطلوب و منفی سرمایه‌گذاران و احتمال طرح دعاوی حقوقی را از طریق کاهش تعداد توالی پیش‌بینی‌ها و ارائه پیش‌بینی‌های محتاطانه‌تر سود (پیش‌بینی‌های بدبینانه) کاهش دهند. انتظار می‌رود انگیزه بهبود حسن شهرت باعث شود تا پس از هر تجدید ارائه، مدیران انگیزه‌های مشابهی برای کاهش توأم خطاهای (غیر عمدی)

^۱ Ayres, & et al

^۲ Ajinkya, & et al

^۳ Ettredge, & et al

مثبت و منفی پیش بینی را داشته باشند. این امر باعث کاهش هر گونه سویه داری در پیش بینی ها به سمت صفر شده و دقت پیش بینی را افزایش می دهد. در مقابل به موجب سناریوی اجتناب از ریسک انتظار می رود که مدیران به دنبال ارائه پیش بینی های کمتر خوش بینانه (بدبینانه تر) پس از تجدید ارائه صورت های مالی باشند. پیش بینی های خوش بینانه و پیش بینی های بدبینانه هر دو به حسن شهرت مدیران از لحاظ صحت خدشه وارد می کنند؛ با این تفاوت که پیش بینی های خوش بینانه علاوه بر این، امکان طرح دعاوی حقوقی را برای سرمایه گذاران مهیا می سازند. از این رو، مدیران می توانند با سویه دار کردن عمدی پیش بینی ها (ارائه پیش بینی های کمتر خوش بینانه یا به عبارتی بدبینانه) ریسک طرح دعاوی حقوقی را کاهش دهند. به موجب نتایج پژوهش اترج و همکاران (۲۰۱۳)، مدیران شرکت هایی که گزارش های مالی تجدید ارائه شده منتشر می نمایند در ارائه پیش بینی های خود پس از تجدید ارائه ها رفتاری ریسک گریزانه نشان می دهند. نتایج پژوهش آن ها بیانگر این واقعیت است که مدیران شرکت های گروه آزمون به صورت فزاینده ای نگران ریسک تحمیل شده به آن ها به خاطر پیش بینی های خوش بینانه از قبیل ریسک طرح دعاوی حقوقی توسط سرمایه گذاران می باشند. یافته های حاصل از پژوهش سجادی (۱۳۸۳) نشان می دهد که بین تعدیلات سنواتی مندرج در صورت های مالی و قیمت سهام رابطه معناداری وجود دارد و تجدید ارائه صورت های مالی دارای محتوای اطلاعاتی برای سرمایه گذاران می باشد و می تواند بر پیش بینی سود مدیریت تأثیر گذار باشد. تاکادا و مورامیا (۲۰۱۷) نشان دادند که شرکت هایی که اصلاحیه های مالی دارند، احتمالاً از ورودی های مالی با کیفیتی پایین استفاده می کنند و در نتیجه گزارش های پیش بینی های مدیریت ضعیف تر و با دقت کمتری را گزارش می دهند. در نتیجه می توان این چنین استدلال نمود که اصلاحیه های مالی منجر به ارسال یک سیگنال منفی به بازار در مورد پایین بودن کیفیت ورودی های مالی شرکت و در نتیجه کاهش صحت پیش بینی های مدیریت می گردد، بنابراین با توجه به مبانی نظری ارائه شده فرضیه فرعی اول تدوین می گردد. همچنین تحقیقات نشان داده اند که پیش بینی های مدیریت، افشای مهم و پر کاربردی است. تحقیقات پیشین درباره دقت و صحت پیش بینی سود مدیریت عمدتاً مبتنی بر انگیزه هایی است که مدیران و شرکت های آن ها دارند (راجرز و استکن، ۲۰۰۵). انتظار می رود که کیفیت کنترل داخلی بر گزارشگری مالی، از طریق تأثیر آن در صحت گزارش های داخلی که مدیران برای ایجاد راهنمایی استفاده می کنند، بر صحت پیش بینی های مدیریت تأثیر می گذارد. تاکادا و مورامیا (۲۰۱۷) اظهار داشتند شرکت هایی که کنترل داخلی ضعیفی دارند، به احتمال زیاد از ورودی های مالی با کیفیتی پایین استفاده می کنند و در نتیجه گزارش های پیش بینی های مدیریت ضعیف تر و با دقت کمتری خواهد بود. در نتیجه می توان این چنین استدلال نمود که ضعف در کنترل داخلی شرکت منجر به ارسال یک سیگنال منفی به بازار در مورد پایین بودن کیفیت ورودی های مالی شرکت و در نتیجه کاهش صحت پیش بینی های مدیریت می گردد، بنابراین با توجه به مبانی نظری ارائه شده فرضیه فرعی دوم تدوین می گردد.

در داخل کشور در این زمینه فرامرزian و شهرخ پور (۱۴۰۰)، در تحقیقی با عنوان مطالعه اثر پیچیدگی و عدم اطمینان محیطی روی صحت پیش بینی سود و در نظر گرفتن نقش میانجی کیفیت حسابرسی به این موضوع پرداختند و دریافتند که پیچیدگی و عدم اطمینان محیطی دارای تأثیر منفی و معنادار بر صحت پیش بینی سود مدیریت سات. همچنین تأثیر کیفیت حسابرسی دارای تأثیر مثبت و معناداری بر صحبت پیش بینی سود مدیریت میباشد عدم اطمینان محیطی و پیچیدگی نیز بر کیفیت حسابرسی دارای تأثیر منفی معنادار است. طباطبایی (۱۳۹۹)، در تحقیقی با عنوان بررسی ارتباط بین صحت پیش بینی سود و برنامه ریزی مالیاتی شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران به این موضوع پرداختند و

دریافتند که بین عدم تجدید ارائه به خاطر اشتباه و سرعت اعلامیه سود با برنامه ریزی مالیاتی، ارتباطی وجود نداشته و بین صحت پیش بینی سود و برنامه ریزی مالیاتی رابطه معنی داری وجود دارد. صیادی (۱۳۹۸) در تحقیقی با عنوان بررسی رابطه بین خطای پیش بینی سود مدیریت با بازده غیر سهام و ریسک سیستماتیک به این موضوع پرداختند و دریافتند که یک رابطه مثبت خطی معنادار بین دو عامل خطای پیش بینی سود و بازده غیرعادی سهام و نبود رابطه خطی بین خطای پیش بینی سود و ریسک سیستماتیک است. نبوی چاشمی و میثاقی (۱۳۹۶) در پژوهشی با عنوان بررسی توانایی پیش بینی نسبی سود و جریانهای نقدی نشان می دهند که مؤلفه های سود (اقلام تعهدی و جریانهای نقدی) موجب گسترش توانایی سود در پیش بینی جریانهای نقدی آتی می شود اما سود در پیش بینی جریانهای نقدی آتی بهتر از جریانهای نقدی عمل نمی کند. مجتهدزاده و همکاران (۱۳۹۵) در پژوهشی با عنوان تجدید ارائه صورت های مالی و رفتار پیش بینی سود مدیران دریافتند که سویه خوش بینانه مدیران در پیش بینی سودهای آتی در دوره های پس از تجدید ارائه نسبت به دوره های قبل از آن، تغییر معناداری نداشته است. با رد فرضیه پژوهش مبنی بر وجود تفاوت معنادار در رفتار پیش بینی سود مدیران شرکت های تجدید ارائه کننده نسبت به شرکت های گروه کنترل، چنین استدلال می شود که عوامل دیگری غیر از تجدید ارائه می توانند موجب تغییر در رفتار پیش بینی سود مدیران در شرکت های گروه آزمون باشند. حساس و همکاران (۱۳۹۵) در تحقیقی با عنوان تأثیر کیفیت کنترل داخلی و تخصص حسابرس در صنعت بر کیفیت سود دریافتند که کیفیت کنترل داخلی و تخصص حسابرس در صنعت بر کیفیت سود تأثیر مستقیم می باشد. فخاری و علیزاده (۱۳۹۵)، دریافتند که رابطه معنی دار بین ضعف کنترل های داخلی و عملکرد شرکت وجود دارد و رابطه معنی دار بین ضعف کنترل های داخلی و سن شرکت وجود دارد و رابطه معنی دار بین ضعف کنترل های داخلی و اندازه شرکت وجود ندارد و رابطه معنی دار بین ضعف کنترل های داخلی و اهرم مالی شرکت وجود دارد و در نهایت رابطه معنی دار بین ضعف کنترل های داخلی و رشد مالی شرکت وجود ندارد. دارابی و امام جمعه (۱۳۹۳) در پژوهشی با عنوان بررسی تأثیر ساختار مالکیت بر صحت پیش بینی سود، دانش حسابداری و مدیریت دریافتند که رابطه معناداری بین درصد مالکیت سهامداران (بزرگ و کوچک) و صحت پیش بینی سود وجود ندارد. یافته های دیگر تحقیق بیانگر تأثیر مستقیم اندازه و رشد فروش شرکت بر صحت پیش بینی سود و تأثیر معکوس نسبت اهرم مالی بر صحت پیش بینی سود می باشد. همچنین رابطه معناداری بین نسبت ارزش بازار به ارزش دفتری و میزان صحت پیش بینی سود وجود ندارد. جمشیدی و جمشیدی (۱۳۹۲) در پژوهشی با عنوان بررسی تأثیر متغیرهای مالی شرکت ها بر صحت پیش بینی سود متغیرهایی که در نتیجه آزمون های آماری مورد تأیید قرار گرفته اند عبارتند از: سود هر سهم، روند قیمت سهام، نرخ تقسیم سود و نوسان قیمت سهام. در مراحل بعد به منظور رتبه بندی متغیرهای مالی از نظر تأثیر گذاری بر دقت پیش بینی سود شرکت ها از ضرایب همبستگی پیرسان استفاده شده است. همچنین در بررسی فرضیات فرعی میان فرضیات فرعی تأیید شده نیز آزمون همبستگی اجرا شده است. بر اساس نتایج این تحقیق، متغیرهایی که بیشترین تأثیر را در پیش بینی سود در صنعت سیمان دارند، به ترتیب میزان اثرگذاری عبارتند از: (۱) سود هر سهم، (۲) روند قیمت سهام، (۳) نرخ تقسیم سود و (۴) نوسان قیمت سهام. سیدی (۱۳۹۰)، در پژوهشی با عنوان بررسی رابطه بین ضعف کنترل های داخلی و عملکرد دریافتند که بین ضعف در کنترل های داخلی و عملکرد شرکت ها در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران رابطه معنی داری وجود دارد، به عبارت دیگر با افزایش ضعف در کنترل های داخلی، عملکرد شرکت ها کاهش می یابد. کردستانی و آشتاب (۱۳۸۹) در پژوهشی با

عنوان بررسی رابطه بین خطای پیش‌بینی سود و بازده غیرعادی سهام شرکت‌های جدیدالورود به بورس اوراق بهادار تهران دریافتند که بین خطای پیش‌بینی سود و بازده غیرعادی سهام شرکت‌های جدیدالورود رابطه مثبت معناداری وجود دارد. در خارج از کشور نیز سوتو و همکاران^۱ (۲۰۲۰)، در تحقیقی به بررسی تاثیر صحت پیش‌بینی سود و شدت مسئولیت اجتماعی بر بازده و ریسک ویژه شرکت پرداخت هزینه مسئولیت اجتماعی شرکت با کاهش بازده، از نوسانات غیرمنتظره سهام جلوگیری می‌کنند. نتایج نشان می‌دهد که شدت مسئولیت اجتماعی شرکت در بلند مدت بازده سهام شرکت‌های دارای مسئولیت اجتماعی شرکت بالا را تثبیت می‌کند و در کوتاه مدت تعصب افشای مدیریت را تعدیل می‌کند. یافته‌ها حاکی از آن است که فعالیت‌های مسئولیت اجتماعی شرکت مبتنی بر روابط ذینفعان به اعتماد در سطح شرکت کمک می‌کند و سرمایه‌گذاری کوتاه مدت را در بازار سرمایه مهار می‌کند. مشارکت سهامداران به منظور ایجاد اعتماد به سرمایه‌گذاران نه تنها برای پایداری شرکت و موفقیت درازمدت ضروری است بلکه عامل تعیین‌کننده‌ای در بازارهای سرمایه با عملکرد خوب با اعتماد عمومی ناپایدار می‌باشد. هی و همکاران^۲ (۲۰۱۹)، در پژوهشی با عنوان تاثیر اجتناب مالیات شرکتی بر پیش‌بینی سود به این موضوع پرداختند و نشان می‌دهند که پوشش تحلیلی‌گر به طور منفی با اجتناب مالیات شرکت در ارتباط است. نتایج پژوهش این حدس را تایید می‌کنند. تجزیه و تحلیل‌های اضافی نشان می‌دهد که پوشش تحلیلی‌گر با ریسک مالیاتی به صورت منفی در ارتباط است، اما هیچ شواهدی وجود ندارد که اطلاعات یا خطاهای پیش‌بینی تحلیلی‌گران با اجتناب مالیاتی مرتبط است. تاکادا و مورامیا^۳ (۲۰۱۷) در تحقیقی به بررسی تاثیر کیفیت ورودی‌های مالی بر صحت پیش‌بینی سود در ژاپن پرداخته‌اند و دریافتند که شرکت‌هایی که اصلاحیه‌های مالی دارند، احتمالاً از ورودیهای مالی با کیفیتی پایین استفاده می‌کنند و در نتیجه گزارش‌های پیش‌بینی‌های مدیریت تضعیف‌تر و با دقت کمتری را گزارش می‌دهند.

جی و همکاران^۴ (۲۰۱۷) در تحقیقی با عنوان افشای داوطلبانه ضعف‌های کنترل داخلی و کیفیت سود: شواهدی از چین به این موضوع پرداخته‌اند و دریافتند که کیفیت سود، اندازه‌گیری شده توسط اقلام تعهدی اختیاری مطلق، به طور قابل توجهی با افشای داوطلبانه ضعف کنترل داخلی در ارتباط است. علاوه بر این، نتایج نشان دادند که هم ضعف کنترل داخلی مرتبط با حسابداری و ضعف کنترل داخلی نامرتب با حسابداری بر کیفیت سود تأثیر می‌گذارند. آتاناسکف و سیپسون^۵ (۲۰۱۶) در تحقیقی با عنوان توجه سرمایه‌گذاران به گرد کردن به عنوان یک ویژگی برجسته پیش‌بینی به این موضوع پرداخته‌اند و دریافتند که واکنش سرمایه‌گذار به تفسیر رند تدر با وجود پیش‌بینی چندبار رند شده به طور همزمان در گزارش تحلیل‌گر نشان داده می‌شود و در درجه اول به سرمایه‌گذاران غیرتخصصی‌تر نسبت داده شده است. هی و همکاران^۶ (۲۰۱۴)، در پژوهشی با عنوان افشای ضعف‌های مادی و اصلاحات مالی، به بررسی تاثیر قیمت‌گذاری مشترک اعلامیه‌های اصلاحات مالی و افشای ضعف‌های مادی مربوطه را مورد بررسی قرار داده‌اند و دریافتند که شرکت‌هایی که هر دو اعلامیه‌های اصلاحات مالی و افشای ضعف‌های مادی مرتبط را ارائه می‌کنند، قبل، همزمان با یا پس از

¹ Suto, & et al

² He, & et al

³ Takada & Muramiya

⁴ Ji, & et al

⁵ Athanasakou & Simpson

⁶ He, & et al

اصلاحات مالی، بازده منفی قابل توجهی را تجربه می نمایند و افزایش نوسانات ضمنی آن ها نسبت به شرکت هایی که اصلاحات مالی آن ها با افشای ضعف های مادی مربوطه نیست، بیشتر می باشد. کرافت و همکاران^۱ (۲۰۱۴) در تحقیقی با عنوان بین پیش بینی های سود توسط مدیریت، معاملات خودی و عدم تقارن اطلاعاتی به این موضوع پرداخته اند و دریافتند که اقلام تعهدی اختیاری با پیش بینی سود توسط مدیریت رابطه مثبتی دارد و معاملات خودی با پیش بینی سود توسط مدیریت رابطه منفی دارند. دان^۲ (۲۰۱۰) در تحقیق خود با عنوان رفتار هزینه ای و پیش بینی سود توسط تحلیل گران مالی ابتدا صحت و دقت پیش بینی در سودهای مورد توافق کلی تحلیل گران را بررسی کرده و نشان می دهد که شرکت هایی که رفتار هزینه ای چسبنده تر دارند، پیش بینی سودآوری تحلیل گران در آن ها کمتر است. لوپز و پترز^۳ (۲۰۱۰) پیوند بین نوع حسابرس و افشای ضعف های کنترل داخلی بر برنامه های مهم شرکت را مورد بررسی قرار دادند، آن ها شواهدی از ارتباط مستقیم بین چهار موسسه حسابرسی بزرگ و استثنائات و تحریفات با اهمیت شناسایی شده در حسابرسی ارائه دارند. تحقیقات پیشین مرتبط با اطلاعات شرکت های دولتی نشان می دهند که یک ارتباط معکوس بین فاصله جغرافیایی و کیفیت حسابرسی وجود دارد.

۳- فرضیه های پژوهش

با توجه به عنوان پژوهش و چارچوب نظری فرضیه پژوهش به صورت زیر ارائه می گردد:

فرضیه اصلی - شرکت هایی که از ورودی های مالی ضعیف استفاده می کنند، گزارش های پیش بینی مدیریت با دقت کمتری را گزارش می دهند.

جهت پاسخگویی به این فرضیه، فرضیات فرعی زیر مورد بررسی قرار می گیرند:

فرضیه فرعی اول - شرکت هایی که اصلاحیه های مالی دارند، گزارش های پیش بینی مدیریت با دقت کمتری را گزارش می دهند.

فرضیه فرعی دوم - شرکت هایی که گزارش نقاط ضعف کنترل داخلی دارند، گزارش های پیش بینی مدیریت با دقت کمتری را گزارش می دهند.

۴- روش شناسی پژوهش

پژوهش حاضر در زمره پژوهش های کاربردی قرار دارد، از لحاظ ماهیت در زمره پژوهش های توصیفی و از نظر روش نیز در دسته پژوهش های همبستگی محسوب می گردد. برای جمع آوری داده ها و اطلاعات، از روش کتابخانه ای و در بخش داده های پژوهش از مراجعه به صورت های مالی، یادداشت های توضیحی و ماهنامه بورس اوراق بهادار استفاده شده است. به منظور توصیف و تلخیص داده های جمع آوری شده از آمار توصیفی و استنباطی بهره گرفته شده است. به منظور تحلیل داده ها ابتدا پیش آزمون های ناهمسانی واریانس، آزمون F لیمر، آزمون هاسمن و آزمون جارک-برا و سپس برای تأیید و رد فرضیه پژوهش نرم افزار Eviews استفاده گردیده است.

¹ Kraft & et al

² Dan

³ López & Peters

۴-۱. جامعه آماری و انتخاب نمونه

جامعه آماری، این پژوهش تعداد شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران برای سال های ۱۳۹۲ تا ۱۳۹۶ می باشد که بر اساس روش حذف سیستماتیک تعداد ۱۴۷ شرکت به عنوان نمونه آماری پژوهش جهت آزمون فرضیه آماری انتخاب شده است.

۴-۲. مدل و متغیرهای پژوهش

بر اساس پژوهش تاکادا و مورامیا (۲۰۱۷) جهت اظهار نظر در باره فرضیه های پژوهش مدل (۱) برآورد می گردد:

$$Abs(MFE)_{it} = \beta_1 + \beta_2 RES_{it} + \beta_3 ICD_{it} + \beta_4 RES_{it} * ICD_{it} + \beta_5 LOSS_{it} + \beta_6 ISSUE_{it} + \beta_7 Size_{it} + \beta_8 DIST_{it} + \beta_9 SD(NI)_{it} + \beta_{10} GROWTH_{it} + \beta_{11} Abs(lagMFE)_{it} + \beta_{12} INST_{it} + \varepsilon_{it} \quad (1)$$

در مدل مذکور داریم:

$Abs(MFE)_i$: صحت پیش بینی سود_t

$RES_{i,t}$: اصلاح صورتهای مالی

$ICD_{i,t}$: گزارش ضعف کنترل داخلی

$Loss_{i,t}$: زیان

$ISSUE_{i,t}$: تامین مالی از طریق سهام

$SIZE_{i,t}$: اندازه شرکت

$DIST_{i,t}$: امتیاز O اولسون

$SD(NI)_{i,t}$: انحراف معیار بازده دارایی در ۷ دوره قبل

$GROWTH_{i,t}$: رشد فروش

$Abs(lagMFE)_{i,t}$: قدر مطلق لگاریتم مقدار MFE

$INST_{i,t}$: درصد سهامداران نهادی. در ادامه شیوه اندازه گیری متغیرهای پژوهش ارائه می شود:

۴-۲-۱. متغیر وابسته پژوهش

الف - صحت پیش بینی سود که برابر است با قدر مطلق مدل (۲) می باشد:

$$MFE = \left[\frac{|AEPS - MedFEPS|}{MVPS} \right] \quad (2)$$

AEPS = سود واقعی به ازای هر سهم

MedFEPS = میانه سود هر سهم در طی سال

MVPS = قیمت بازاری برای هر سهم شرکت در پایان سال.

۴-۲-۲. متغیر مستقل

الف- اصلاح صورتهای مالی: اگر شرکت تجدید ارائه صورت های مالی حسابداری بصورت مجدد را در طول سال داشته باشد برابر با یک در غیر این صورت برابر با صفر است.

ب- گزارش ضعف کنترل داخلی: اگر حسابرس گزارش ضعف کنترل داخلی داشته باشد برابر با یک در غیر این صورت برابر با صفر است. نقاط ضعف بااهمیت کنترل داخلی از گزارش حسابرسان مستقل بدست آمده است. با توجه به اینکه در گزارش حسابرسی تنها نقاط ضعف بااهمیت کنترل های داخلی شرکت به عنوان بند شرط ارائه میگردد و از ارائه همه نقاط ضعف که حسابرس قبلا در نامه مدیریت به آنها پرداخته است پرهیز می گردد، در این تحقیق همه بندهای شرط مربوط به ضعف های کنترل های داخلی به عنوان نقاط ضعف با اهمیت کنترل های داخلی در نظر گرفته شده است. تعداد ضعف های بااهمیت کنترل داخلی در گزارش حسابرسی شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران طی دوره تحقیق استخراج شده است؛ بنابراین در این تحقیق، منظور از ضعف های بااهمیت ضعف هایی است که حسابرس در گزارشش به آن اشاره می کند و معمولا طی سال مالی بر طرف می شود و در برخی موارد برطرف نمی گردد. به عنوان مثال ضعف های موجود در حساب های دریافتنی، موجودی کالا، دارایی ها، مالیات یا به عنوان مثال مواردی که مربوط به تصمیمات هیئت مدیره است و این ضعف ها در سطح حساب های شرکت و در سطح خود شرکت وجود دارند.

۴-۲-۳. متغیرهای کنترلی

الف- زیان: اگر شرکت گزارش درآمد خالص منفی داشته باشد برابر با یک در غیر این صورت برابر با صفر است.
ب- تامین مالی از طریق سهام: در صورتی که شرکت در طی سال تامین مالی از طریق سهام داشته باشد، برابر است با یک و در غیر این صورت برابر است با صفر.

ج- اندازه شرکت برابر است با لگاریتم طبیعی ارزش بازار سهام

د- امتیاز O اولسو: اولسون (۱۹۹۵) فروض محدود کننده تجزیه و تحلیل چندگانه تفکیکی و خروجی ای روش -نمره دو بخشی که در حقیقت چیزی غیر از احتمال نکول را بیان نمی دارد. را مورد نقد و بررسی قرار داد. به منظور رفع این مسایل، او روش اقتصادی سنجی جایگزینی را بر اساس مدل لاجیت معرفی کرد. همانند تجزیه و تحلیل تفکیکی، این روش به متغیرهای مستقل وزن داده و امتیاز اختصاصی می دهد. به هر حال بر خلاف تجزیه و تحلیل تفکیکی، این روش احتمال نکول را برای هر یک از شرکت های نمونه برآورد می کند. رویکرد لاجیت، اثر غیر خطی راوارد مدل می کند و از تابع توضیح تجمعی لاجستیک برا حداکثر کردن احتمال مشترک نکول برای شرکت های درمانده مالی و احتمال عدم ورشکستگی برای شرکت های سالم در نمونه استفاده می کند. کار اولسون جامع ترین انجام شده تا آن زمان بود و مدل پیش بینی وی به شرح مدل (۳) توانسته ورشکستگی شرکت ها را برای سال اول تا سوم با دقت خوب پیش بینی نماید:

$$O = -1/32 - 0/407X_1 + 6/03X_2 - 1/43X_3 + 0/0757X_4 - 2/37X_5 - 1/83X_6 + 0/285X_7 - 1/72X_8 - 0/521X_9 \quad (3)$$

O: امتیاز نسبی برای محاسبه تابع احتمال

X1: لگاریتم (نسبت کل دارایی ها به شاخص ریال تولید ناخالص داخلی)

X2: نسبت کل بدهی ها به کل دارایی ها

X3: نسبت سرمایه در گردش به کل دارایی‌ها

X4: نسبت بدهی‌ها جاری به دارایی‌ها جاری

X5: متغیر مجازی که اگر کل بدهی‌ها بزرگتر یا مساوی کل دارایی‌ها باشد، عدد یک در غیر این صورت صفر صورت می‌گیرد.

X6: نسبت سود خالص به کل دارایی‌ها

X7: نسبت وجوه حاصل از عملیات به کل دارایی‌ها

X8: متغیر مجازی که اگر سود خالص برای دو سال متوالی قبل منفی باشد، عدد یک و در غیر اینصورت عدد صفر

X9: تغییرات در سود خالص به شرح مدل (۴) می‌باشد:

$$(4) \quad \text{تغییرات در سود خالص} = (NI_T - NI_{T-1}) / (|NI_T| + |NI_{T-1}|)$$

NI: سود خالص؛ T: ارقام سال جاری و T-1: ارقام سال قبل.

ه- انحراف معیار بازده دارایی در ۷ دوره قبل که به شرح مدل (۵) می‌باشد:

$$(5) \quad ROA = \frac{NI}{A_v}$$

ROA: نرخ بازده دارایی‌ها

A₂: متوسط مجموع دارایی‌ها

و- رشد فروش: براساس نسبت تفاوت فروش دو سال که به شرح مدل (۶) می‌باشد:

$$(6) \quad (SALE_{it} / SALE_{it-1}) - 1$$

ز- قدر مطلق لگاریتم مقدار MFE

ح- درصد سهامداران نهادی: برای محاسبه سطح مالکیت نهادی، مجموع سهام در اختیار بانک‌ها و بیمه‌ها، هلدینگ‌ها، شرکت‌های سرمایه‌گذاری، صندوق‌های بازنشستگی، شرکت‌های تأمین سرمایه و صندوق‌های سرمایه‌گذاری، سازمان‌ها و نهادهای دولتی و شرکت‌های دولتی بر کل سهام منتشره شرکت، تقسیم شده و درصد یا میزان مالکیت نهادی به دست می‌آید؛ که به شرح مدل (۷) می‌باشد:

$$(7) \quad \frac{\text{مجموع سهام در اختیار مالکات نهادی}}{\text{کل سهام منتشره شرکت}}$$

ه- تحلیل داده‌های پژوهش

۵-۱. آمار توصیفی متغیرهای پژوهش

پیش از آزمون فرضیه‌ها، متغیرها به صورت خلاصه در جدول (۱) مورد بررسی قرار می‌گیرد:

جدول ۱: آمار توصیفی متغیرهای مورد بررسی

اصلاح صورت‌های مالی در تعامل با گزارش ضعف داخلی	گزارش ضعف کنترل داخلی	اصلاح صورت‌های مالی	صحت پیش‌بینی سود	زیان	تامین مالی از طریق سهام	اندازه شرکت	امتیاز اولسون	انحراف معیار بازده دارایی	انحراف معیار بازده دارایی	قدر مطلق لگاریتم مقدار MFE	درصد سهامداران نهادی
RES*ICD	ICD	RES	Abs MFE	LOSS	ISSUE	SIZE	DIST	SD NI	Growth	Abs lgMFE	INST
0.0653	0.3374	0.3183	-1.0636	0.1469	0.9265	14.234	31.080	0.0699	0.1737	0.5475	67.141
0.0000	0.0000	0.0000	-1.0300	0.0000	1.0000	13.967	26.855	0.0573	0.1184	0.0000	74.150
1.0000	1.0000	1.0000	0.0000	1.0000	1.0000	19.645	181.252	0.4300	4.6805	3.3312	98.930
0.0000	0.0000	0.0000	-2.6500	0.0000	0.0000	11.022	-127.73	0.0060	-0.8110	0.0000	0.0000
0.2472	0.4731	0.4661	0.4735	0.3542	0.2610	1.4722	36.664	0.0492	0.4265	0.7514	25.992
3.5188	0.6877	0.7798	0.1418	1.9944	-3.2696	0.9903	0.3490	2.2023	3.5608	1.0540	-1.2310
13.382	1.4729	1.6080	3.3161	4.9778	11.690	3.9287	4.9906	10.920	30.055	3.0810	3.7180
4818.0	129.35	133.82	5.5259	607.07	3622.4	146.56	136.28	15.5	23971.25	136.30	201.44
0.0000	0.0000	0.0000	0.0631	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000
735	735	735	735	735	735	735	735	735	735	735	735

منبع: (یافته‌های پژوهشگر)

در جداول (۱) میانگین نشان‌دهنده نقطه تعادل و مرکز ثقل توزیع بوده و شاخص خوبی برای نشان دادن مرکزیت داده-هاست که برای متغیر صحت پیش‌بینی سود برابر ۱/۰۶- است. میانه برای متغیر صحت پیش‌بینی سود برابر ۱/۰۳- است که نشان می‌دهد که نیمی از داده‌ها کمتر از این مقدار و نیمی دیگر بیشتر از این مقدار هستند همچنین یکسان بودن مقدار میانگین و میانه نشان‌دهنده نرمال بودن این متغیر می‌باشد. شاخص‌های پراکندگی، معیاری برای تعیین میزان پراکندگی داده‌ها از یکدیگر یا میزان پراکندگی آن‌ها نسبت به میانگین است. انحراف معیار یکی از مهم‌ترین شاخص‌های پراکندگی

است که متغیر صحت پیش بینی سود برابر $0/47$ می باشد. مقدار ضریب چولگی برای متغیر صحت پیش بینی سود مثبت و نزدیک صفر می باشد که نشان می دهد توزیع نرمال و خیلی کم چوله به راست می باشد و برای تمام متغیرها کشیدگی مثبت است.

۲-۵. آزمون مانایی متغیرهای پژوهش

جهت بررسی مانایی متغیرها، از آزمون لوین و لین استفاده شده که نتایج در جدول (۲)، ارائه گردیده است:

جدول ۲: نتایج آزمون آزمون لوین و لین

متغیرها	آماره‌ی آزمون لوین، لین و چو	سطح معناداری
صحت پیش بینی سود	Abs MFE	-37.4379
اصلاح صورتهای مالی	RES	-9.10934
گزارش ضعف کنترل داخلی	ICD	-8.76689
اصلاح صورتهای مالی در تعامل با گزارش ضعف کنترل داخلی	RES*ICD	-5.31545
زیان	LOSS	-4.52406
تامین مالی از طریق سهام	ISSUE	-3.69463
اندازه شرکت	SIZE	-31.5102
امتیاز O اولسون	DIST	-47.3198
انحراف معیار بازده دارایی	SD NI	-39.6455
انحراف معیار بازده دارایی	Growth	-60.8963
قدر مطلق لگاریتم مقدار MFE	Abs lgMFE	-47.1252
درصد سهامداران نهادی	INST	-8963.44

منبع: (یافته‌های پژوهشگر)

براساس مقادیر ارائه شده در جدول (۲)، سطح معنی داری در همه متغیرها کمتر از $0/05$ و نشان می دهد که از مرتبه صفر و در سطح مانا هستند این بدان معنی است که میانگین و واریانس متغیرها در طول زمان و کوواریانس متغیرها بین سال‌های ۱۳۹۲ تا ۱۳۹۶ ثابت بوده است و نشان می دهد پایایی متغیرها می باشد.

۳-۵. آزمون‌های تشخیصی در داده های ترکیبی

نتایج آزمون در جدول (۳)، ارائه گردیده است:

جدول ۳: نتایج آزمون آلفا و هاسمن

آزمون اف لیمر	سطح معنی داری	نتیجه	آزمون هاسمن	سطح معنی داری	نتیجه
مدل فرضیه اصلی	3.084960	0.0000	تابلویی	47.388285	0.0000
اثرات ثابت					

منبع: (یافته‌های پژوهشگر)

براساس مقادیر ارائه شده در جدول (۳)، روش داده های تابلویی برای مدل فرضیه اصلی پذیرفته شده است و با توجه به مدل فرضیه اصلی احتمال آزمون کای دو کمتر از ۵٪ شده است بنابراین از اثرات ثابت جهت تخمین و تجزیه و تحلیل مدل فرضیه اصلی استفاده می شود.

۵-۴. خلاصه تجزیه و تحلیل فرضیه پژوهش

۵-۴-۱. آزمون فرضیه اصلی

نتایج فرضیه اصلی پژوهش به شرح جدول (۴)، می باشد:

جدول ۴: خلاصه نتایج الگوی فرضیه اصلی

نتیجه معناداری	نوع تاژ یر	سطح معناداری	آماره-t	خطای استاندارد	ضرایب	متغیرها	
بی معنی	-	0.2120	- 1.249500	0.586686	- 0.733064	α_0	عرض از مبدأ
معنادار	-	0.0000	- 4.327704	0.036733	- 0.158968	RES	اصلاح صورتهای مالی
معنادار	-	0.0002	- 3.735257	0.037599	- 0.140442	ICD	گزارش ضعف کنترل داخلی
معنادار	-	0.0373	- 2.087624	0.065633	- 0.137016	RES*ICD	اصلاح صورتهای مالی در تعامل با گزارش ضعف کنترل داخلی
معنادار	+	0.0001	3.956984	0.051654	0.204396	LOSS	زیان
بی معنی	+	0.0701	1.814933	0.065449	0.118786	ISSUE	تامین مالی از طریق سهام
بی معنی	-	0.4201	- 0.806875	0.040276	- 0.032497	SIZE	اندازه شرکت
معنادار	+	0.0393	2.066199	0.000513	0.001060	DIST	امتیاز O اولسون
معنادار	+	0.0000	4.429607	0.474961	2.103889	SD NI	انحراف معیار بازده دارایی
معنادار	+	0.0110	2.551380	0.034487	0.087990	Growth	انحراف معیار بازده دارایی
معنادار	-	0.0000	- 11.35702	0.017625	- 0.200172	Abs lgMFE	قدر مطلق لگاریتم مقدار MFE
بی معنی	+	0.7565	0.310241	0.000623	0.000193	INST	درصد سهامداران نهادی
5.364645			F-آماره		0.593447		ضریب تعیین
0.000000			سطح معناداری		0.482825		ضریب تعیین تعدیل شده
2.442040				دوربین واتسون			

منبع: (یافته های پژوهشگر)

در جدول (۴)، احتمال آماره t برای ضریب ثابت و ضرایب متغیرهای اصلاح صورتهای مالی، گزارش ضعف کنترل داخلی، اصلاح صورتهای مالی در تعامل با گزارش ضعف کنترل داخلی، زیان، امتیاز O اولسون، انحراف معیار بازده دارایی، انحراف معیار بازده دارایی و قدر مطلق لگاریتم مقدار MFE بر گزارش های پیش بینی مدیریت کمتر از ۵٪ است؛ لذا ارتباط فوق از لحاظ آماری معنی دار می باشد؛ و ضریب برآورد شده برای متغیرهای اصلاح صورتهای مالی، گزارش ضعف کنترل داخلی، اصلاح صورتهای مالی در تعامل با گزارش های پیش بینی مدیریت منفی و معنادار می باشد. احتمال آماره t برای متغیرهای تامین مالی از طریق سهام، اندازه شرکت و درصد سهامداران نهادی بر گزارش های پیش بینی مدیریت بیشتر از ۵٪ است. از این رو ضریب برآوردی متغیرهای فوق از لحاظ آماری معنی دار نمی باشد؛ بنابراین با اطمینان ۹۵٪ این متغیر در مدل رگرسیونی بی معنی می باشد. ضریب تعیین تعدیل شده قدرت توضیح دهندگی متغیرهای مستقل را نشان می دهد که قادر است به میزان ۴۸٪ تغییرات متغیر وابسته را توضیح دهند. احتمال آماره F بیانگر این است که کل مدل از لحاظ آماری معنی دار می باشد. با توجه به فرضیه چون ضریب برآورد شده برای متغیرهای اصلاح صورتهای مالی، گزارش ضعف کنترل داخلی، اصلاح صورتهای مالی در تعامل با گزارش ضعف کنترل داخلی بر گزارش های پیش بینی مدیریت منفی و معنادار می باشد؛ بنابراین فرض H_0 رد می شود؛ یعنی شرکت هایی که از ورودیهای مالی ضعیف استفاده می کنند، گزارش های پیش بینی مدیریت با دقت کمتری را گزارش می دهند.

۲-۴-۵. آزمون فرضیه فرعی اول

با توجه به نتایج حاصل از تخمین در جدول (۴) که احتمال آماره t برای ضریب متغیرهای اصلاح صورتهای مالی بر گزارش های پیش بینی مدیریت کمتر از ۵٪ است؛ لذا ارتباط فوق از لحاظ آماری معنی دار می باشد؛ و ضریب برآورد شده برای متغیر اصلاح صورتهای مالی بر گزارش های پیش بینی مدیریت منفی و معنادار می باشد؛ بنابراین فرض H_0 رد می شود؛ یعنی شرکت هایی که اصلاحیه های مالی دارند، گزارش های پیش بینی مدیریت با دقت کمتری را گزارش می دهند.

۳-۴-۵. آزمون فرضیه فرعی دوم

با توجه به نتایج حاصل از تخمین در جدول (۴) که احتمال آماره t برای ضریب متغیرهای گزارش نقاط ضعف کنترل داخلی بر گزارش های پیش بینی مدیریت کمتر از ۵٪ است؛ لذا ارتباط فوق از لحاظ آماری معنی دار می باشد؛ و ضریب برآورد شده برای متغیر گزارش نقاط ضعف کنترل داخلی بر گزارش های پیش بینی مدیریت منفی و معنادار می باشد؛ بنابراین فرض H_0 رد می شود؛ یعنی شرکت هایی که اصلاحیه های مالی دارند، گزارش های پیش بینی مدیریت با دقت کمتری را گزارش می دهند.

۶- بحث و نتیجه گیری

پژوهش حاضر به دنبال بررسی تاثیر کیفیت ورودی های مالی بر صحت پیش بینی سود می باشد و در نهایت با توجه به نتایج فرضیه اصلی؛ با توجه به ضرایب منفی ورودی های مالی ضعیف مشتمل بر اصلاحیه های مالی و گزارش نقاط ضعف کنترل داخلی، وجود رابطه معکوس استنتاج می شود؛ لذا می توان گفت شرکت هایی که از ورودیهای مالی ضعیف استفاده می کنند، گزارش های پیش بینی مدیریت با دقت کمتری را گزارش می دهند، این گونه استدلال می شود که هرچه توانایی بازار در شناسایی خطاهای گزارشگری در صورتهای مالی افزایش یابد، مدیران بیشتر اقدام به دستکاری

اطلاعات در رابطه با پیش بینی‌های سود خواهند نمود. این نتایج نشان می‌دهد که مدیران بیشتر به دنبال این هستند که گزارشگری مالی را به نفع خود منتشر کنند؛ با این حال، ابزاری هم طراحی شده است که سعی دارند از افشای چنین پیش بینی‌هایی توسط مدیران ممانعت کنند؛ در این راستا تاکادا و مورامیا (۲۰۱۷) نشان دادند شرکت‌هایی که اصلاحیه‌های مالی دارند، احتمالاً از ورودی‌های مالی با کیفیتی پایین استفاده می‌کنند و در نتیجه گزارش‌های پیش بینی‌های مدیریت ضعیف‌تر و با دقت کمتری را گزارش می‌دهند. در نتیجه می‌توان این چنین استدلال نمود که اصلاحیه‌های مالی منجر به ارسال یک سیگنال منفی به بازار در مورد پایین بودن کیفیت ورودی‌های مالی شرکت و در نتیجه کاهش صحت پیش بینی‌های مدیریت می‌گردد که با نتایج پژوهش حاضر در یک راستا می‌باشد. با توجه به نتایج فرضیه فرعی اول؛ به این نتیجه رسیدیم که اصلاحیه‌های مالی بر گزارش‌های پیش بینی مدیریت تاثیر معنادار و معکوس دارد؛ لذا می‌توان گفت شرکت‌هایی که اصلاحیه‌های مالی دارند، گزارش‌های پیش بینی مدیریت با دقت کمتری را گزارش می‌دهند؛ آجینکا و همکاران (۲۰۰۵)، معتقدند که تجدید ارائه صورت‌های مالی بر پایه دو انگیزه احتمالی رقیب قابل تبیین می‌باشد. انگیزه بهبود حسن شهرت به عنوان یکی از این دو انگیزه، بهبود افشا را در اولویت قرار می‌دهد. افشای بهتر به معنای تمایل بیشتر به تهیه اطلاعات و افشای پیش بینی‌ها و نیز ارائه پیش بینی‌های دقیق‌تر است. از طرفی اترج و همکاران (۲۰۱۳)، بیان داشتند که تجدید ارائه صورت‌های مالی احتمالاً موجب بررسی دقیق‌تر افشاهای بعدی شرکت‌ها از سوی استفاده کنندگان می‌شوند. به این ترتیب، انگیزه دوم مدیریت یعنی اجتناب از ریسک شکل می‌گیرد. در سناریوی اجتناب از ریسک فرض می‌شود مدیرانی که از بابت پیش بینی‌های خود نگران هستند، می‌توانند پیامدهای منفی آتی از جمله ریسک به وجود آمدن دیدگاه نامطلوب و منفی سرمایه‌گذاران و احتمال طرح دعای حقوقی را از طریق کاهش تعداد توالی پیش بینی‌ها و ارائه پیش بینی‌های محتاطانه‌تر سود (پیش بینی‌های بدبینانه) کاهش دهند. انتظار می‌رود انگیزه بهبود حسن شهرت باعث شود تا پس از هر تجدید ارائه، مدیران انگیزه‌های مشابهی برای کاهش توأم خطاهای (غیر عمدی) مثبت و منفی پیش بینی را داشته باشند. این امر باعث کاهش هر گونه سو به داری در پیش بینی‌ها به سمت صفر شده و دقت پیش بینی را افزایش می‌دهد. در مقابل به موجب سناریوی اجتناب از ریسک انتظار می‌رود که مدیران به دنبال ارائه پیش بینی‌های کمتر خوش بینانه (بدبینانه‌تر) پس از تجدید ارائه صورت‌های مالی باشند. پیش بینی‌های خوش بینانه و پیش بینی‌های بدبینانه هر دو به حسن شهرت مدیران از لحاظ صحت خدشه وارد می‌کنند؛ با این تفاوت که پیش بینی‌های خوش بینانه علاوه بر این، امکان طرح دعای حقوقی را برای سرمایه‌گذاران مهیا می‌سازند. از این رو، مدیران می‌توانند با سو به دار کردن عمدی پیش بینی‌ها (ارائه پیش بینی‌های کمتر خوش بینانه یا به عبارتی بدبینانه) ریسک طرح دعای حقوقی را کاهش دهند. بر این اساس نتایج پژوهش حاضر در راستای سناریوی اجتناب از ریسک می‌باشد؛ یافته‌های حاصل از پژوهش سجادی (۱۳۸۳) نشان می‌دهد که بین تعدیلات سنواتی مندرج در صورت‌های مالی و قیمت سهام رابطه معناداری وجود دارد و تجدید ارائه صورت‌های مالی دارای محتوای اطلاعاتی برای سرمایه‌گذاران می‌باشد و می‌تواند بر پیش بینی سود مدیریت تأثیر گذار باشد؛ که از این نظر با نتایج پژوهش حاضر در یک راستا می‌باشد. با توجه به نتایج فرضیه فرعی دوم به این نتیجه رسیدیم که گزارش نقاط ضعف کنترل داخلی بر گزارش‌های پیش بینی مدیریت تاثیر معنادار دارد و با توجه به ضریب منفی متغیر گزارش نقاط ضعف کنترل داخلی، وجود رابطه ی معکوس بین گزارش نقاط ضعف کنترل داخلی با گزارش‌های پیش بینی مدیریت استنتاج می‌شود؛ لذا می‌توان گفت شرکت‌هایی که گزارش نقاط ضعف کنترل داخلی دارند، گزارش‌های پیش بینی مدیریت با دقت کمتری را گزارش می‌دهند؛ انتظار می‌رود که کیفیت کنترل داخلی بر گزارشگری مالی، از

طریق تأثیر آن در صحت گزارش‌های داخلی که مدیران برای ایجاد راهنمایی استفاده می‌کنند، بر صحت پیش‌بینی‌های مدیریت تأثیر می‌گذارد. در این راستا تاکادا و مورامیا (۲۰۱۷) نیز اظهار داشتند شرکت‌هایی که کنترل داخلی ضعیفی دارند، به احتمال زیاد از ورودی‌های مالی با کیفیتی پایین استفاده می‌کنند و در نتیجه گزارش‌های پیش‌بینی‌های مدیریت ضعیف‌تر و با دقت کمتری خواهد بود؛ که با نتایج پژوهش حاضر در یک راستا می‌باشد، این مطالعه با گسترش شواهد خود برای افشای ضعف کنترل داخلی به یک اقتصاد در حال ظهور و بررسی تأثیر افشای انواع مختلف ضعف کنترل داخلی بر صحت پیش‌بینی سود به ادبیات موجود در زمینه کنترل داخلی کمک شایانی کرده است. این مطالعه نشان می‌دهد که کنترل ضعف کنترل داخلی غیر مرتبط با حسابداری برای مدیریت ریسک شرکت‌ها، بسیار حیاتی است.

با توجه به فرضیه اصلی؛ سازمان بورس اوراق بهادار باید سیستم منسجمی را برای ارزیابی ورودی‌های مالی، اعمال و با شدت بیشتری به الزام شرکت‌ها برای افشای کیفیت ورودی‌های مالی اقدام کند. علاوه بر آن، باید با گسترش مطالعات و ادبیات نظری افشای اطلاعات، فعالان بورس، اعضای هیئت مدیره شرکت‌های بورسی، سهامداران، مؤسسات حسابرسی، پژوهشگران،... با مباحث کیفیت ورودی‌های مالی بیشتر آشنا شوند تا از این طریق بتوانند، به نحو مناسبی، در افزایش اعتبار و صحت پیش‌بینی سود هر سهم شرکت‌های بورسی، ایفای نقش کنند. در نهایت مدل نهایی این پژوهش می‌تواند از طریق قابلیت ارزیابی و سنجش محتوای اطلاعاتی ورودی‌های مالی پردازد و به گروه‌های ناظر، تاییدکننده و استفاده‌کننده صورت‌های مالی ارائه خدمت کند. با توجه به فرضیه فرعی اول؛ به مدیران شرکت‌های سهامی پیشنهاد می‌شود در انتشار پیش‌بینی‌ها همه مواردی را که ممکن است بازار سرمایه در شکل دهی بازده مورد انتظار لحاظ نمایند (مثل اصلاحیه‌های مالی) مورد توجه قرار دهند و در برآورد و انتشار پیش‌بینی‌ها، دقت پیش‌بینی را در اولویت قرار داده و از انتشار پیش‌بینی‌های عجولانه با دقت کم پرهیز نمایند. با توجه به نتایج حاصل از بررسی فرضیه فرعی دوم؛ سرمایه‌گذاران و استفاده‌کنندگان گزارش‌های مالی میتوانند ابتدا به ساکن، بینش و آگاهی خود را نسبت به صحت پیش‌بینی سود توسط شرکت‌ها را از طریق ایجاد ارتباطی منطقی با نقاط ضعف کنترل داخلی شرکت‌ها توسعه دهند. در نهایت به سرمایه‌گذاران پیشنهاد میشود روشها و تکنیکهای نوین پیش‌بینی سود را بیاموزند و در تصمیم‌گیریهای سرمایه‌گذاری تنها به پیش‌بینی‌های مدیران اتکا نکنند. به محققان پیشنهاد می‌گردد در پژوهش‌های آتی خود به بررسی مباحث زیر پردازند:

- بررسی رابطه کیفیت ورودی‌های مالی با سایر ویژگی‌های پیش‌بینی سود مانند فراوانی پیش‌بینی سود هر سهم، پراکندگی پیش‌بینی سود هر سهم و...
- بررسی رابطه کیفیت حسابرسی و کیفیت کنترل‌های داخلی با صحت پیش‌بینی سود.
- بررسی محتوای اطلاعاتی کیفیت ورودی‌های مالی از منظر سرمایه‌گذاران در بازار سهام.
- به نظر میرسد استفاده از سایر روش‌های آماری دیگر همچون معادلات ساختاری برای به دست آوردن نتایج فرضیه‌ها و مقایسه آن با نتایج تحقیق حاضر و ارائه یک مدل جامع در این موضوع مفید باشد.

مهم‌ترین محدودیت پژوهش حاضر، عدم افشای کامل اطلاعات مربوط به متغیرهای پژوهش می‌باشد. اطلاعات مربوط به کلیه متغیرهای پژوهش برای شرکت‌های بورسی به طور کامل در دسترس نیست. از این رو برای جلوگیری از جانب‌داری نتایج پژوهش، برخی سال-شرکت‌ها از نمونه آماری حذف شدند و این موضوع باعث کاهش حجم نمونه گردید.

منابع

۱. اسکندری، طاهر؛ محسن دستگیر؛ محمدحسین قائمی. (۱۳۹۳). بررسی آثار پیش‌بینی‌های سود توسط مدیران، دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت، مقاله ۸، دوره ۳، شماره ۱۰، تابستان ۱۳۹۳، ۱۱۷-۱۳۴.
۲. جمشیدی، محمد جواد و جمشیدی، محمد جعفر، ۱۳۹۲، بررسی تاثیر متغیرهای مالی شرکتها بر صحت پیش بینی سود آنها در بورس اوراق بهادار تهران (مطالعه موردی: صنعت سیمان)، دومین همایش ملی علوم مدیریت نوین، گران.
۳. حساس، حمیدرضا و امیرحسینی، زهرا و زارعی، بتول، ۱۳۹۵، تاثیر کیفیت کنترل داخلی و تخصص حسابرس در صنعت بر کیفیت سود شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، کنفرانس بین المللی مدیریت و حسابداری، تهران
۴. دارابی، رویا، امام جمعه، سیمین. (۱۳۹۲). بررسی تاثیر ساختار مالکیت بر صحت پیش بینی سود. دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت، ۳(۱۰)، ۷۲-۵۵.
۵. سجادی، حسین. (۱۳۸۳). رابطه تعدیلات سنواتی صورت های مالی با قیمت سهام، اندازه و عمر شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، بررسی های اقتصادی دانشکده اقتصاد و علوم اجتماعی، دانشگاه شهید چمران، ۶۳-۷۷.
۶. سیدی، سید احمد. (۱۳۹۰). مشکلات حسابداری مدیریت از دیدگاه فلسفی، فصلنامه دانش و پژوهش حسابداری، سال ششم، شماره ۲۷، ۲۴-۲۰.
۷. صیادی، سجاد، ۱۳۹۸، بررسی رابطه بین خطای پیش بینی سود مدیریت با بازده غیر سهام و ریسک سیستماتیک، اولین کنفرانس بین المللی مدیریت، تجارت جهانی، اقتصاد، دارایی و علوم اجتماعی، تهران.
۸. طباطبایی حکیم، سید محمد رضا، ۱۳۹۸، بررسی ارتباط بین صحت پیش بینی سود و برنامه ریزی مالیاتی شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، چهارمین کنفرانس ملی در حسابداری، مدیریت و مهندسی مالی با تاکید در پارادایم های منطقه و جهان، تهران.
۹. فخاری، حسین؛ عزیزاده، محمد. (۱۳۹۵). بررسی معیارها و نتایج اقتصادی افشای اختیاری ضعف کنترل داخلی شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، نخستین کنفرانس بین المللی پارادایم های نوین مدیریت هوشمندی تجاری و سازمانی، تهران، دانشگاه شهید بهشتی.
۱۰. فرامرزیان یاسوج، فرشاد و شهرخ پور، شهرام، ۱۴۰۰، مطالعه اثر پیچیدگی و عدم اطمینان محیطی روی صحت پیش بینی سود و در نظر گرفتن نقش میانجی کیفیت حسابرسی، اولین کنفرانس ملی مدیریت، اقتصاد و علوم اسلامی، تهران.
۱۱. کردستانی، غ. ر.، آزاد، ع. و کاظمی، م. (۱۳۸۹). آزمون تجربی اهمیت تعدیلات سنواتی در بازار سرمایه ایران. مجله تحقیقات حسابداری، دوره ۲، شماره ۸، ۶۲-۷۳.
۱۲. مجتهدزاده ویدا؛ مریم گل محمدی نهاله حیاتی منا پارسایی. (۱۳۹۵). تجدید ارائه صورت های مالی و رفتار پیش بینی سود مدیران، تحقیقات حسابداری و حسابرسی، شماره ۲۹.
۱۳. نبوی چاشمی، سیدعلی و میثاقی، سیدمسعود، ۱۳۹۶، بررسی توانایی پیش بینی نسبی سود و جریانات نقدی در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، اولین کنفرانس ملی کاربرد پژوهش های نوین در علوم انسانی، قائم شهر
14. Ajinkya, B. B., S. Bhojraj, and P. Sengupta. (2005). The association between outside directors, institutional investors and the properties of management earnings forecasts. Journal of Accounting Research, Vol. 43 (3), pp: 343– 376.

15. Athanasakou, V., & Simpson, A. (2016). Investor attention to rounding as a salient forecast feature. *International Journal of Forecasting*, 32(4), 1212-1233.
16. Ayres D., Xuerong (Sharon) Huang, Mark Myring, (2017), Fair value accounting and analyst forecast accuracy, *Advances in Accounting, incorporating Advances in International Accounting*
17. Cotter, J., Tuna, I., & Wysocki, P. D. (2006). Expectations management and beatable targets: How do analysts react to explicit earnings guidance?. *Contemporary Accounting Research*, 23(3), 593-624.
18. Dan, Li, (2010), Does auditor tenure affect accounting conservatism?, further evidence *Journal of Accounting and Public Policy*, June 2010, Pages 226-241.
19. Ettredge, M., Huang, Y., and Zhang, W. (2013). Restatement Disclosures and Management
20. Goodman, T.H., Neamtiu, M., Shroff, N., White, H.D., (2014). Management forecast quality and capital investment decisions. *Account. Rev.* 89, 331-365.
21. He, G. and Ren, M. and Taffler, R. (2019) 'The impact of corporate tax avoidance on analyst coverage and forecasts.', *Review of quantitative finance and accounting*.
22. He, L., Sarath, B. and Wans, N. (2014), Material weakness disclosures and restatement announcements, Working paper, Southwestern University of Finance and Economics, The State University of New Jersey at Rutgers, and Memorial University of Newfoundland, 17 December.
23. Hirst, D.E., Koonce, L., Venkataraman, S., (2008) Management earnings forecasts: A review and framework. *Account. Horiz.* 22, 315-338.
24. Ji, X., Wei Lu, Wen Qu, (2017), Voluntary Disclosure of Internal Control Weakness and Earnings Quality: Evidence From China, *The International Journal of Accounting*.
25. Karamanou, I., & Vafeas, N. (2005). The association between corporate boards, audit committees, and management earnings forecasts: An empirical analysis. *Journal of Accounting research*, 43(3), 453-486.
26. Kraft, A., Lee, B. S., & Lopatta, K. (2014). Management earnings forecasts, insider trading, and information asymmetry. *Journal of Corporate Finance*, 26, 96-123.
27. López, D. M., & Peters, G. F. (2010). Internal control reporting differences among public and governmental auditors: The case of city and county Circular A-133 audits. *Journal of Accounting and Public Policy*, 29(5), 481-502.
28. Matsumoto, D. A. (2002). Management's incentives to avoid negative earnings surprises. *The Accounting Review*, 77(3), 483-514.
29. Ohlson, J. (1995). Earnings, book values, and dividends in security valuation. *Contemporary Accounting Research*, Vol.11 (2), PP 661-687.
30. Rogers, J.L., Stocken, P.C.(2005). Credibility of management forecasts. *Account. Rev.* 80, 1233-1260.
31. Suto, Megumi; Takehara, Hitoshi (2020). Corporate social responsibility intensity, management earnings forecast accuracy, and investor trust: Evidence from Japan. *Corporate Social Responsibility and Environmental Management*, (), csr.2022-. doi:10.1002/csr.2022
32. Takada, T., & Muramiya, K. (2017). Quality of Financial Inputs and Management Earnings Forecast Accuracy in Japan.

Investigating the effect of earnings smoothing on stock risk with emphasis on the moderating role of analyst coverage, institutional owners and discretionary accruals

Mojtaba Ishaqi Ashtiani *1

Mohammad Reza Jabbari Ashtiani 2

Masoud Sadeghian 3

Mehdi Soleimani Ashtiani 4

Mojtaba Maleka Ashtiani 5

Seyed Mohammad Mohsen Shamsi Ashtiani 6

Date of Receipt: 2022/03/17 Date of Issue: 2022/04/18

Abstract:

The purpose of this study was to investigate the effect of the quality of financial inputs on the accuracy of earnings forecasts. The spatial realm of companies listed on the Tehran Stock Exchange and the realm of time between 1392 and 1396 and 147 companies have been selected as a statistical sample by the method of systematic elimination. For data collection, reference to financial statements, explanatory notes and stock exchange monthly, and in order to describe and summarize the data, descriptive and inferential statistics have been used. In data analysis, F-Limer test, Hausman test and to confirm and reject the hypotheses (Ives software) have been used. The results showed that companies with financial corrections report less accurate management forecast reports, in addition to companies with internal control weaknesses report less accurate management forecast reports.

Keywords

Accuracy of profit forecast, quality of financial inputs.

1- Master of Accounting, Islamic Azad University, Ashtian Branch, Arak, Iran (* Corresponding Author: mo.es1392@yahoo.com).

2- Master of Accounting, Islamic Azad University, Tafresh Branch, Arak, Iran.

3- PhD in Accounting, Islamic Azad University, Ashtian Branch, Arak, Iran.

4- Master of Accounting, Islamic Azad University, Ashtian Branch, Arak, Iran.

5- Master of Computer, Islamic Azad University, Ashtian Branch, Arak, Iran.

6- Master of Computer Science, Payame Noor Ashtian University of Arak, Iran.